

Arresøgruppens spørgsmål og forslag til Naturstyrelsen og kommuner i forbindelse med Søbrugerrådsmøde d 22 februar 2024

Vandstanden i Arresø og de ændrede klima forhold

Flodemålet er fastsat af en Landvæsenskommission i 1965: "Flodemålet 3,97 ved Arresødal må ikke overskrides med mindre alle sluserne er åbne"

Flodemålet er altså fastsat for næsten 60 år siden. Dette flodemål har gennem mindst 3 generationer været forsøgt opnået hver vinter. En varig sænkning af flodemålet vil føre til en forøget tilgroning af bredzonen, en dårligere tilstand for en række fugle, herunder rørdrum og rørhøg.

En høj vandstand bidrager til at næringsstoffer kan aflejres på oversvømmede engarealer, og dermed til en bedre tilstand i Arresø. Vandstanden er i dag ca. 26 cm over flodemålet. Det er historisk højt, men dog stadig 4 cm under det gamle vinterflodemål. Det er i dag kommunerne der er vandløbsmyndighed, og Naturstyrelsen kan ikke selv fastsætte et nyt flodemål. Flodemålet har været gældende siden 1832, dog med en senere henstilling om at overholde sommerflodemålet (3,97 DNN) hele året.

De senere års voldsomme og langvarige regn hændelser har betydet store oversvømmelser af arealerne tæt ved søen, men også i områder langt fra søen, hvor grundvand og overfladisk regnvand nærmest er stillestående på grund af opstuvning af vand i grøfterne, der leder til Arresø. Opstuvningen i grøfter og grundvand skyldes i år, at flodemålet i søen (3.97) overskrides med op til 30 cm, samtidig med at der sker vindstuvning, og at der som nævnt forekommer langvarig regn. Disse ændrede klimaforhold med våde vintre og mere tørre somre var allerede forudsagt af DMI for ca. 30 år siden.

Et flertal i Arresøgruppen mener, at det bør undersøges om reguleringen ved Arresødal sluse kan være progressiv. Der er i dag langtidsprognoser som kan forudsige lange regnvejrs perioder og derfor mener et flertal i Arresøgruppen, at Naturstyrelsen i vinterhalvåret, hvor store oversvømmelser for tiden rammer årligt, bør åbne slusen tidligere, eller at flodemålet nedsættes i vinterhalvåret og/eller opdeles i flere mål som tidligere.

Formalia om flodemålet bør granskes, herunder bør de gældende kendelsers fulde ordlyd gøres tilgængelige på Naturstyrelsens og kommunernes hjemmesider. Et mindretal af Arresøgruppen mener, at det ikke er slusepraksis eller flodemål, der er problemet, men de ekstreme vejrforhold, og at det vil være til skade for søens natur at lukke ekstra vand ud af søen før flodemålet nås.

- Kan Naturstyrelsen arbejde på at Landvæsenskommissions 60 år gamle fastsættelse af flodemål moderniseres i forhold til de ændrede klimaforhold?
- Hvem kan beslutte en modernisering af flodemålet, og hvilken rolle har Naturstyrelsen og kommunerne?
- Skal Folketinget inddrages eller ligger en sådan beslutning alene i kommunerne?

Det er muligt, at 2023/24s nedbørsmængder er en 10 års hændelse, men DMI's klimascenarier forudsiger, at klimaet ændres i stadig større grad.

- Kan Naturstyrelsen forslå en mere proaktiv fremgangsmåde med regulering af vandstanden f.eks. større automatisering af slusen, som følge af de forøgede regnmængde, således at responstiden bliver mindre?

Med et for højt flodemål kan man ikke løbende regulere vandstanden i søen om vinteren på grund opstuvning i både sø og opland. Det betyder også, at arealer og stier bliver svært tilgængelige, samtidig med at der opstår digebrud.

Bredpleje

Fjernelse af tagrør, buske og småtræer om vinteren når der er isdække.

- Hvordan er plejeplanen for rørskovene?

Ramløse havn og Auderød Havn

- Er udvidelsen af havnen opgivet?
- Lokalplanen for havnen – er den kommet?
- Hvordan er status for de to sheltere ved Auderød?

Stier mm

Arresøgruppen mener, at adgangsforholdene til søen skal forbedres løbende både med stier, og med fugleplatforme, hvorfra dyrelivet kan iagttages uden at forstyrre det. Flodemål og fremkommeligheden af stier bør kombineres. Stierne er truet af høj vandstand i søen, og af private der nedlægger stierne. F.eks. har kommuner tilsyneladende godkendt nedlæggelse af stier på privat grund, selvom disse har været befærdet i mange år. De eksisterende stier skal helst ikke nedlægges.

Mink

Udlånte fælder fanger mink, fx ved Ramløse Havn, dog ikke ved nordvestsiden af Arresø, hvor der stadig er mange mink, der bor i stensætninger og andre steder.

- Er bestanden opadgående?
- Hvad kan grundejerforeninger og Naturstyrelsen gøre?

Biomanipulation herunder zebamuslinger

Hvordan går det med vandremuslingen og udbredelsen i Arresø. Der foreligger mange observationer som tyder på at muslingen i dag findes overalt hvor bundforhold tillader dette.

- Er der en ide i at forbedre forholdene for muslingen for at forbedre vandkvaliteten i søen?

Sejlads med kanoer og kajaker / fugle

- Sker der kontrol af kano og kajak sejlads for tæt på tagrørene og i afmærkede fuglebeskyttelsesområder?
- Hvad med at beskytte skalleslugere og andre fugle i det åbne vand?

Perflourerede stoffer og andre uønskede stoffer

- Har naturstyrelsen og kommunerne ny informationer om målinger af f.eks. PFOS/PFAS i Arresø?
- Er der viden om deponering af affald fra stålvalseværket og andre industrien, hvor nedsivende regnvand ender i Arresø?
- Hvilke erfaringer har kommunerne fra erfaringsudveksling med Regionen?

Med venlig hilsen

Walter Brusch

Formand for Arresøgruppen.